

КАФЕДРА ТЕОРІЇ ТА ІСТОРІЇ КУЛЬТУРИ

Мистецтво медіакультури в світовому художньому просторі.

Освітній ступінь	Магістр	<table border="1"><tr><td>Курс</td><td>1</td></tr><tr><td>Семестр</td><td>1,2</td></tr></table>	Курс	1	Семестр	1,2						
Курс	1											
Семестр	1,2											
Спеціальність	034 Культурологія											
Освітньо-наукова програма	Музична культурологія											
Статус	Обов'язкова	<table border="1"><tr><td>ECTS</td><td>6</td></tr><tr><td>Годин</td><td>180</td></tr><tr><td>Лекції</td><td>54</td></tr><tr><td>Семінари</td><td>54</td></tr><tr><td>Самостійна робота</td><td>72</td></tr></table>	ECTS	6	Годин	180	Лекції	54	Семінари	54	Самостійна робота	72
ECTS	6											
Годин	180											
Лекції	54											
Семінари	54											
Самостійна робота	72											
Семестровий контроль	Залік/екзамен											

Інформація про викладача

ПІБ	Скорик Адріана Ярославівна, доктормистецтвознавства
Профіль викладача	ORCID ID: https://orcid.org/0000-0002-4158-8352
e-mail	adaskor@ukr.net

Анотація навчальної дисципліни

Предметом вивчення навчальної дисципліни є значення та функціонування мистецтва медіа у транскультурному та трансхудожньому світовому і українському просторі; медійна культура у якій відбувається міжкультурний обмін та комунікативний діалог. Мета курсу – утвердити вивчення мистецтвознавчої культурології; розкрити зміст мистецтва медіакультури та її феномену, що акумулює головні тенденції розвитку сучасного глобалізуючого масового суспільства; розробити методологічні підходи, що забезпечать розуміння подальшого буття мистецтва медіа як різновиду сучасної художньої творчості.

Навчальний матеріал включає теоретичний, семінарські, самостійні форми роботи практичного спрямуванням. **Завданнями** вивчення дисципліни є:

- розглянути медійну культуру в сучасному художньо-інформаційному середовищі у мистецтвознавчо-культурологічному аспекті;
- представити масмедіа в системі суміжних типів художнього дискурсу у проблемному полі сучасних культурологічних досліджень;
- охарактеризувати масмедіа в комунікаційних системах сучасного суспільства;
- розглянути нові медіа в художньо-інформаційній культурі України – від засобів масової комунікації до соціальних мереж;

- представити телевізійну культуру в медіакомунікативному вимірі: від дискурсу до мови мистецтва;
- ознайомитись з сучасними теоретико-культурознавчими підходами, що мають вплив на творення суспільства нової візуальності;
- розглянути функціональні аспекти діяльності масмедіа у вітчизняному телекомунікативному просторі з точки зору мистецтвознавчого підходу;
- вивчити напрями сучасної соціокультури і систему масмедійних трансформацій суспільства у їх українському контексті;

Програмні результати навчання:

- ПРН 1. Розуміти специфіку та особливості реалізації культурних ідей, образів та смислів, а також критично оцінювати можливості їхньої інтеграції для розв'язання суспільно-значимих проблем.
- ПРН 2. Аналізувати текстові та візуальні джерела інформації щодо культурних явищ та процесів, верифікувати інформацію у відповідності до професійних задач.
- ПРН 3. Аналізувати культурні права та свободи людини, форми та механізми їхньої ідентифікації, інкультурації, культурної адаптації з врахуванням регіональної специфіки.
- ПРН 4. Популяризувати професію культуролога, дотримуючись етичних принципів.
- ПРН 5. Організовувати та підтримувати комунікації з органами влади, науково-дослідними установами, інформаційно-аналітичними службами, засобами масової інформації з питань культури.
- ПРН 6. Вільно спілкуватись державною та іноземною мовами усно і письмово для обговорення професійних питань, презентації результатів дослідження та проектів.
- ПРН 7. Оцінювати історичні здобутки та новітні досягнення культурології.
- ПРН 8. Приймати ефективні рішення щодо розв'язання складних задач і практичних проблем культурного розвитку суспільства.
- ПРН 9. Організовувати й управляти діяльністю закладів культури та відповідними структурними підрозділами підприємств і установ.
- ПРН 10. Мати навички вироблення та ухвалення рішень з управління закладами та установами культури чи відповідними структурними підрозділами у непередбачуваних робочих та/або навчальних контекстах
- ПРН 11. Мати навички організації та керівництва професійним розвитком осіб та груп у галузі культури.
- ПРН 12. Збирати, аналізувати та оцінювати емпіричні факти та здійснювати їх інтерпретацію у відповідності до сучасних теоретичних уявлень відповідного напрямку культурології.
- ПРН 13. Планувати і виконувати наукові та прикладні дослідження у сфері культурології, генерувати та перевіряти гіпотези, збирати докази та аргументувати висновки.
- ПРН 14. Розробляти навчально-методичне забезпечення і викладати навчальні дисципліни з культурології у закладах освіти.

Основні завдання курсу «Мистецтво медіакультури у світовому художньому просторі» визначені необхідністю сформувати у студентів такі **компетентності**:

Інтегральна - Здатність розв'язувати складні задачі та проблеми у галузі професійної діяльності культуролога або у процесі навчання, що передбачає проведення дослідження та/або здійснення інновацій і характеризується невизначеністю умов та вимог.

Загальні:

1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
3. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).
4. Здатність приймати обґрунтовані рішення.
5. Здатність мотивувати людей та рухатись до спільної мети.
6. Здатність вчитися та оволодівати сучасними знаннями.
7. Здатність до пошуку, опрацюванню та аналізу інформації з різних джерел.

Фахові:

1. Усвідомлення взаємозв'язку культурних текстів та контекстів.
2. Здатність оцінювання та аналізу інформації у процесі реалізації професійної діяльності.

3. Здатність виявляти культурні потреби суспільства та його окремих груп та визначати шляхи їх задоволення, забезпечувати культурні права та свободи людини.
4. Усвідомлення соціальної та етичної місії культуролога, а також можливостей та особливостей практичного використання культурологічного знання.
5. Здатність до ефективної взаємодії з представниками інших професій, а також до залучення до розв'язання проблем культури представників громадськості.
6. Здатність критично осмислювати історичні здобутки та новітні досягнення культури.
7. Здатність професійно діагностувати, прогнозувати, проектувати й моделювати культурний розвиток різних культурних регіонів, художньої та візуальної культури.
9. Здатність використовувати сучасні методи та інструменти культурології, методи аналізу даних та інформаційні технології для проведення наукових досліджень, аналізувати і презентувати результати досліджень, аргументувати висновки.

Під час проходження курсу студенти мають знати: основні етапи розвитку сучасної медіакультури в світовій та українській художній культурі; етапи розвитку і особистостей творення медіа культури, які визначили розвиток і вектор її руху; методи та технології, які презентують етапи розвитку медіакультури; вміти проаналізувати діяльність сучасних медіа та технології, якими вони користуються; визначити чинники розвитку тих чи тих явищ сучасної медіа культури.

У процесі проходження матеріалу навчальної дисципліни студенти мають розвинути наступні здатності до:

- ідентифікування, прогнозування та експертного оцінювання суспільно-культурних явищ сучасної культурологічної практики;здійснення їх аналізу із застосуванням сучасних методів культурологічного пізнання;
- володіти достовірною інформацією у науково-дослідній та практичній діяльності;
- створювати концептуальне підґрунтя для всебічного розуміння процесів творення медіа культурного контенту;
- опанування інструментів критичного та абстрактного мислення, аналізу та синтезу;
- самонавчання та підвищення кваліфікації ;
- визначення дієвості сучасних теоретичних підходів до інтерпретації феноменів культури та культурних процесів, кваліфікованої наукової аргументації власних культурологічних розробок щодо них.

Необхідне технічне забезпечення: комп'ютер, вільний доступ до мережі Інтернет. Методичним забезпеченням курсу є: робоча програма, підручники, посібники, монографії, матеріали інтернет-ресурсів, відео, аудіо записи .Для більш ефективного засвоєння теоретичного матеріалу, для поліпшення комунікації між викладачем та студентом (у тому числі онлайн-комунікації), створення кращих умов для підготовки студентом семінарських завдань застосовувалися окремі засоби інформаційно-комунікативних технологій (ІКТ), зокрема створення на базі системи MOODLE тем лекційних та завдань семінарських занять,електронна пошта, ресурсиGoogmeetta ZOOM.

Перелік тем

Тема 1. Медіакультура як складова суспільно-культурних процесів: дослідження теорій медіа та медіамистецтва».

Тема 2. Теорія культурної синхронізації у світлі світових тенденцій та наукових досліджень.

Семінар. Поняття (тролінг, флейм та інші), приклади їх використання у медіакulturі.

Тема 3. Семіологія телевізійного мистецтва як регулятивний чинник : специфіка перетворення в інформаційному середовищі

Семінар. Місце і значення медіакulturі у процесах сучасного соціокультурного буття.

Тема 4. Медійна культура в сучасному інформаційному середовищі

Семінар. Система суспільних цінностей: вплив мистецтва на індивідуальну й мистецьку свідомість .

Тема 5. Новітні інформаційні технології: мистецтво медіа.

Семінар. Форми художніх телепрограм.

Тема 6. Масмедіа у системі регіонального соціокультурного розвитку.

Семинар. Медійний мистецький простір у регіонах: характерні риси, специфіка.
 Тема 7. Простоти художніх комунікацій: віртуальність
 Семинар. Вплив віртуальності на процеси трансформації мистецтва. Розбіжності симуляції і імітації у різних сферах культури.
 Семинар. Система суспільних цінностей: вплив мистецтва на індивідуальну й мистецьку свідомість .
 Семинар. Вплив віртуальності на процеси трансформації мистецтва. Розбіжності симуляції і імітації у різних сферах культури.
 Тема 8. Брендинг і сфера художньої культури.
 Семинар. Поняття Брендингу. Особливості і специфіка використання у сфері художньої культури.
 Семинар. Сальвадор Далі: створення брэнда (Тезисний виклад історичних фактів; принципи і бачення автора).
 Тема 9. Явища і об'єкти у дискурсі телевізійної культури.
 Семинар. Ідентичність і розбіжність у діяльності об'єктів телевізійної культури.
 Тема 10. Культурологічний аналіз медіакультури: механізми формування соціокультурного буття.
 Семинар. Культурологія у масмедійному просторі сучасності
 Тема 11. Індивідуалістські стандарти у художньому масмедійному контенті.
 Семинар. Соціокультура і поведінка в соціокультурі.
 Тема 12. Миттєвість як елемент творення і поширення сучасного художнього продукту.
 Семинар. Художній продукт як мистецький феномен.
 Тема 13. Сучасні медіа та мистецтво телебачення у вітчизняному соціокультурному просторі.
 Тема 14. Соціокультура і система масмедійних трансформацій суспільства:український контекст.
 Тема 15. Роль телекомунікації у конструюванні колективної ідентичності народу. Соціокультурні традиції регіонального телебачення.

Форми та технології навчання

Лекції, семінарські заняття, дискусія, есеї, з обов'язковим використанням інформаційно-комунікативних технологій при підготовці до занять.

Навчальні ресурси

Необхідна інформація до навчальної дисципліни надсилаються у відповідну групу «Дистанційне навчання»: <https://knmau.com.ua/virtualnij-tur/>; основні та додаткові матеріали надсилаються персонально електронною поштою, Viber, Messenger, Telegram.

Система оцінювання

№ з/п	Контрольний захід оцінювання	Всього %
1.	Участь у обговореннях та доповнення на семінарах	20
2.	Відвідування лекцій	10
3.	Підсумкова контрольна робота (есеї, тест)	20
4.	Залік/екзамен	50
	Всього	100

Критерії оцінювання знань студентів

90-100–А–відмінно: студент вичерпно і розгорнуто відповідає на контрольні та залікові питання з урахуванням аналізу сучасних фахових літературних джерел та досвіду провідних вітчизняних і зарубіжних науковців. Володіє глибокими і міцними знаннями, здатний самостійно мислити, може визначати тенденції та протиріччя культурних процесів, робить аргументовані висновки, вирішує творчі завдання, професійно володіє понятійно-категоріальною базою в усній та письмовій формі.

82-89-В-добре: студент ґрунтовно відповідає на контрольні та залікові питання з урахуванням аналізу сучасних фахових літературних джерел, посиланням на досвід провідних вітчизняних і зарубіжних науковців. Правильно і логічно відтворює навчальний матеріал, володіє фактами історичного та культурного процесів, здатний встановити причинно-наслідкові зв'язки між ними, уміє наводити приклади на підтвердження власних думок, добре володіє понятійно-категоріальною базою в усній та письмовій формі.

74-81-С-добре: студент надає достатньо повну відповідь на контрольні та залікові питання з урахуванням аналізу фахових літературних джерел, посиланням на досвід провідних вітчизняних і зарубіжних науковців. Послідовно і логічно відтворює навчальний матеріал, достатньо володіє фактами історичного та культурного процесів, але не завжди здатний встановити причинно-наслідкові зв'язки між ними, проте уміє наводити власні приклади на підтвердження висловлених думок, володіє понятійно-категоріальною базою в усній та письмовій формі.

64-73-D- задовільно: студент відповідає на контрольні та залікові питання без посилань на літературні джерела і наукові доробки провідних науковців, припускається окремих неточностей та виправляє їх за допомогою викладача. Демонструє посередній рівень розуміння навчального матеріалу, обмежено наводить приклади та аналізує матеріал. На задовільному рівні демонструє навички роботи із науковим текстом.

60-63-E-задовільно: студент відповідає на контрольні та залікові питання в мінімально допустимому обсязі, припускається значних неточностей, які виправляє лише за допомогою викладача. Складно розуміє основний навчальний матеріал, не може наводити приклади. На низькому задовільному рівні демонструє навички роботи із науковим текстом.

35-59-FX-незадовільно (з можливістю повторного складання): студент відповідає на контрольні та залікові питання не вірно або в недостатньому обсязі, допускає грубі помилки, неспроможний їх виправити за допомогою викладача. Розуміє основний навчальний матеріал сегментовано, мінімально здатний відтворювати пропоновані наукові концепції, слабо орієнтується в головних етапах історичного та культурного процесів.

0-34-F- незадовільно (з обов'язковим повторним вивченням дисципліни): студент не відповідає на контрольні та залікові питання, демонструючи фахову неспроможність. Не розуміє основного навчального матеріалу, не здатний відтворювати пропоновані наукові концепції, не знається на головних етапах історичного та культурного процесів.

Інклюзивне навчання

Навчальна дисципліна може викладатися для більшості студентів з особливими освітніми потребами.

Навчання іноземною мовою (за потреби)

За бажанням студентів допускається вивчення матеріалу за допомогою англomовних онлайн-курсів за тематикою, яка відповідає тематиці конкретних занять.

Неформальна освіта.

Передбачається у межах вивчення навчальної дисципліни участь студентів у відвідування культурно-мистецьких заходів, музичних фестивалів, майстер-класів, творчих зустрічей, гостьових лекцій, створення власних медіа-проектів тощо.

Література

1. Eco U. Einführung in die Semiotik / Umberto Eco. – München, 1972. – S. 216.
2. Eco U. Komponentenanalyse des Zeichens (Säule) / Umberto Eco // Werk. № 10. –1971. – S. 682–692, 701–704.
3. Eco U. The Role of the Reader : Explorations in the Semiotics of Texts / Umberto Eco. – Bloomington : Indiana University Press, 1979. – 288 p.
4. Ferguson M. Forever Feminine : Women’s Magazines and the Cult of Femininity / Marjorie Ferguson. – London : Heinemann, 1983. – 254 p.
5. Fiske J. Popular Culture / John Fiske // Lentricchia F., McLaughlin Th. Critical Terms for Literary Study. – The University of Chicago Press, 1995. – P. 321–335.
6. Fiske J. Popular Culture / John Fiske // Lentricchia F., McLaughlin Th. Critical Terms for Literary Study. – The University of Chicago Press, 1995. – P. 321–335.
7. Fiske J. Popularity and the Politics of Information / John Fiske // Journalism and Popular Culture [ed. Peter Dahlgren and Colin Sparks]. – London : Sage, 1992. – P. 45–63.
8. Fiske J. The Cultural Economy of Fandom / John Fiske // The Adoring Audience : Fan Culture and Popular Media [ed. L. A. Lewis]. – N. Y. : Routledge, 1992. – P. 30–49.
9. Habermas J. Theorie des kommunikativen Handelns : [im 2 Bände] / Jürgen Habermas. – Frankfurt am Main : Suhrkamp, 1995. – 1216 S.
10. McGuigan J. Cultural Populism / Jim McGuigan. – London : Routledge, 1992. – 314 p.
11. Батай Ж. Поза межами/Ж.Батай// Левчук Л.Західноєвропейська естетика ХХ століття :навч.посібник .-К.,1997.
12. Вівчарик М.М.Україна в етнонаціональному вимірі /М.М.Вівчарик С.С.Падалка . – К.,1999.
13. Гоян В. В. Журналістська творчість на телебаченні : монографія / В. В. Гоян. – К. : Видавничо-поліграфічний центр “Київський університет”, 2011. – 320 с.
14. Гриценко О.М.Основи теорії міжнародної журналістики:підручник /О.М.Гриценко,В.І.Шкляр. – К.,2002.
15. Зернецька О. В. Глобальний розвиток систем масової комунікації і міжнародні відносини : монографія / Ольга Василівна Зернецька. – К. : Освіта, 1999. – 352 с.
16. Зернецька О. В. Глобальний розвиток систем масової комунікації і міжнародні відносини : монографія / Ольга Василівна Зернецька. – К. : Освіта, 1999. – 352 с.
17. Зернецька О. В. Глобальні трансформації систем масової комунікації : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня доктора політичних наук : спец. 23.00.04 «Політичні проблеми міжнародних систем» / Ольга Василівна Зернецька. – К. : Інститут світової економіки і міжнародних відносин, 2000. – 34 с.
18. Зернецька О. В. Глобальні трансформації систем масової комунікації : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня доктора політичних наук : спец. 23.00.04 «Політичні проблеми міжнародних систем» / Ольга Василівна Зернецька. – К. : Інститут світової економіки і міжнародних відносин, 2000. – 34 с.
19. Зернецька О. В. Трансформація типів новинних передач політичної комунікації / О. В. Зерницька // Нова політика. – 2000. – № 1. – С. 194–198.

20. Зернецька О. В. Трансформація типів новинних передач політичної комунікації / О. В. Зерницька // Нова політика. – 2000. – № 1. – С. 194–198.
21. Корнієнко В.В. Гуманітарні комунікативні системи як чинники європейської інтеграції. Україна та Франція: крос культурний діалог: [монографія] / В.В.Корнієнко. – Київ: НАКККіМ, 2016. – 432с.
22. Кримський С. Перспектива нового тисячоліття та зміна стратегій соціального інтелекту / Сергій Кримський // Магістеріум : Історико-філософські студії. – К. : Stylos, 1998. – Вип. 1. – С. 63–70. – (Національний університет «Києво-Могилянська академія» : Магістерські програми).
23. Лалл Д. Мас-медіа, комунікація, культура : Глобальний підхід / Дж. Лалл. – К. : К. І. С., 2002. – 264 с.
24. Лизанчук В. В. Свобода слова в контексті українського державотворення / В. В. Лизанчук // Вісник Львівського університету : зб. наук. праць. – Львів, 2001. – Вип. 21. – С. 66–76.
25. Литвин В. Українська культура й освіта в контексті суспільних трансформацій / В. Литвин // Урядовий кур'єр, 2002. – 24 вересня. – С. 4–5.
26. Литвиненко О. В. Забезпечення інформаційної безпеки – важливий пріоритет сучасної держави / О. В. Литвиненко // Актуальні проблеми міжнародних відносин. – К. : РВЦ “Київський університет”, 1996. – Вип. 2, частина 2. – С. 93–96.
27. Москаленко А. З. Теорія журналістики : навч. посібник / Анатолій Захарович Москаленко. – К. : Експрес-об'ява, 1998. – 334 с.
28. Оленіна О. Трансформація мистецтва в комунікативній культурі соціуму : монографія / Олена Оленіна. – Х., 2010. – 256 с.
29. Павлюк Л. Знак, символ, міф у масовій комунікації / Людмила Павлюк. – Львів : ПАІС, 2006. – 120 с.
30. Петрик В. М. Сучасні технології та засоби маніпулювання свідомістю, ведення інформаційних війн і спеціальних інформаційних операцій / В. М. Петрик, О. А. Штоквиш, В. І. Полевий. – К. : Росава, 2006. – 208 с.
31. Петрів Т. І. Глобальні пріоритети інформаційної епохи : контекст для України (Технологічна революція та соціокультурні ідеали) / Т. І. Петрів // Вісник Львівського університету : зб. наук. праць. – Львів, 2001. – Вип. 21. – С. 258–268.
32. Поліщук О. П. Інфосфера України : особливості мас-медійного дискурсу у контексті естетичної інформації / О. П. Поліщук, О. І. Свінцицька // Історія. Філософія. Релігієзнавство. – 2008. – № 2. – С.56–59.
33. Попович М. В. Раціональність і виміри людського буття / Мирослав Володимирович Попович. – К. : Сфера, 1997. – 292 с.
34. Попович М.В. Нарис історії культури України/ Мирослав Попович .- К.: АртЕк,1988.С. 542
35. Попович М.В.Раціональність і виміри людського буття/Мирослав Володимирович Попович .- К.:Сфера,1997.
36. Почепцов Г. Г. Теория коммуникации / Георгий Георгиевич Почепцов. – К. : Ваклер ; М. : Рефл-бук, 2001. – 656 с.
37. Різун В. В. Природа й структура комунікативного процесу / В. В. Різун // Наукові записки Інституту журналістики. – К., 2001. – Т. 2. – С. 17–37.
38. Скорик А. Насилля і суб'єкт в сучасній аудіовізуальній культурі / А.Я.Скорик // Музичне мистецтво і культура: науковий вісник ОНМА імені А.Нежданової [зб. Наук.праць/ гол.ред.О.В.Сокол]. – Одеса: Астропринт, 2014. – Вип. 20. – С. 341-354.
39. Скорик А.Я. Екранне мистецтво як комунікативний продукт / А.Скорик // Мистецтвознавчі записки. – К., 2014. - №26. – С. 58-66.
40. Скорик А.Я. Знакова текстура екранного мистецтва /А.Я.Скорик // Культура і Сучасність: альманах. – К.: Міленіум, 2014. - №2. – С. 120-1256.
41. Скорик А.Я. Медіакультура як реальність медіа середовища /Адріана Скорик .- наукові записки Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка. Серія: Мистецтвознавство. – Тернопіль, 2014. - №3. – С.3-13.
42. Скорик А.Я. Мистецтво телекомунікації як феномен сучасної медіа культури: український дискурс: монографія /А.Я.Скорик. – Львів: Видавець ФОП Тетюк Т.В., 2015
43. Скорик А.Я. Національно-художня образність у мас-медійному екранному контенті сучасності / А.Скорик // Мистецтвознавчі записки: зб.наук.праць – К., 2014. – Вип.№ 26. – С. 183-191.
44. Слющинський Б. В. Соціологія музичної культури : навч. посібник / Богдан Васильович Слющинський. – Маріуполь, 2002. – 236 с.

45. Социальная философия Франкфуртской школы: критические очерки / Я. Г. Фоглер, Т. И. Ойзерман и др.; [под ред. Бессонова Б. Н., Нарского И. С., Яковлева М. В.]. – 2-е изд., доп. – М.: Мысль; Прага: Свобода, 1978. – 357 с.
46. Хоркхаймер М. Культуриндустрия. Просвещение как обман масс / Макс Хоркхаймер, Теодор В. Адорно; [пер. М. Кузнецов] // Диалектика просвещения: Философские фрагменты. – М.: Медиум, Ювента, 1997. – С. 149–209.
47. Эко У. Имя розы / Умберто Эко; [пер. Е. Костюкович; послесл. Ю. Лотман]. – М.: Книжная палата, 1989. – 496 с.
48. Эко У. К семиотическому анализу телевизионного сообщения [Электронный ресурс] / Умберто Эко; [пер. с англ. Дерябин А. А.] – Режим доступа: <http://www.nsu.ru/psych/internet/bits/eco.htm>
<http://psyberlink.flogiston.ru/internet/bits/eco.htm>.
49. Эко У. Отсутствующая структура. Введение в семиологию / Умберто Эко; [пер. с итал. А. Г. Погоняйло, В. Г. Резник; ред. М. Г. Ермакова]. – СПб.: Петрополис, 1998. – 432 с.